No. 225. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Zaturdag 30 November.

De armzorg als deel der algemeene staatszorg.

—

IV.

»Beschouwt men ons onderwerp uit het ware oogpunt, zoo zal men moeten erkennen, dat de leniging van armoede en pauperisme wel in de eerste plaats een vraagstuk van *godsdienst* en *zedekunde* uitmaakt. Beide leggen aan den gegoede *verpligtingen* op jegens zijne minder begunstigde natuurgenooten. Daaronder bekleedt voorzeker die, om hem in dagen van druk en nood te helpen, *eene eerste plaats*. Maar het is eene REIN ZEDELIJKE VERPLIGTING, een zoogenaamd *officium imperfectum*, voor welker al- of nietvervulling de mensch alléén rekenschap verschuldigd is aan eene Hoogere Magt en aan zijn eigen geweten. Men mag den liefdeloozen verstooter der armen, even als den ondankbaren, verafschuwen en vlieden, nooit kan er van de zijde des ongelukkigen, evenmin als van die des ondankbaar bejegenden, een *regt* bestaan, om hen, die zich aan die ondeugden schuldig maakten, tot de uitoefening hunner zedelijke pligten te dwingen. Tot het wezen der christelijke liefde behoort juist het geheel vrije en ongedwongene. Zij geeft, waar haar de kreet des jammers in de ooren klinkt; zij geeft uit *pligtgevoel;* zij geeft uit mededoogen; zij geeft hier veel, dáár weinig, alles naarmate het hart warmer klopt of zich dringender voelt aangedaan. De arme daarentegen weet, dat de zedewet hem in de eerste plaats de verpligting oplegt, om door arbeid en vlijt, door matigheid en zedelijkheid, voor zich en de zijnen te zorgen. Komt hij echter, zonder eigen toedoen, in ongelukkige omstandigheden, breken kommerlijke dagen voor hem aan, zoo wendt hij zich *vertrouwend* tot den meer gegoede om hulp en bijstand. Wel weet hij, dat er hier van geen *regt* aan zijne zijde sprake kan zijn; dat hij niet kan *eischen* en *vorderen;* maar dit juist maakt hem demoedig en bescheiden. Uit een *zedelijk* en *godsdienstig* oogpunt is de weldadigheid onverpligt (?) (1), is er aan geen *regt* van de zijde der ongelukkigen te denken, zonder het christelijk beginsel zelf omver te stooten, en het denkbeeld van liefde en mededoogen te miskennen. Waar *wettelijke verpligting* tusschen beide komt, houdt de *christelijke liefde* op te werken.”

Wij merken in dit vertoog dezelfde tegenstrijdigheid op, waarop wij stuiten bij vele anderen, die dit argument voorop zetten. De mensch is *godsdienstig* en *zedelijk* VERPLIGT zijnen hulpbehoevenden natuurgenoot bij te staan; *pligtgevoel* schrijft het hem voor en men moet hem verafschuwen en vlieden die liefdeloos zich aan dezen, zoo door godsdienst als zedekunde geboden pligt onttrekt. En hierop volgt als slot: »maar . . . . . de hulpbehoevende natuurgenoot heeft geen *regt* hulp te vragen.” Deze redenering kunnen wij niet vatten. Deze *verpligting*, waar geen *regt* tegenover staat, is ons te hoog. Wij willen blijven op het »rein zedelijk” gebied. Volgens de wet der *zedelijkheid* en het gebied der *godsdienst* is de gegoede VERPLIGT den minder begunstigden natuurgenoot in de dagen van druk en nood te helpen. Wel; dan heeft dus ook de minder begunstigde natuurgenoot in de dagen van druk en nood, volgens diezelfde wet der *zedelijkheid* en datzelfde gebod der *godsdienst*, een — »rein zedelijk” — REGT op die hulp, die de gegoede natuurgenoot verpligt is te geven. Men zou niet slechts de beteekenis der woorden, men zou ook geheel den aard en het wezen van de *verpligting* moeten omkeeren, om aan te toonen, dat de eene mensch *verpligt* kan zijn tot zekere verrigting jegens eenen anderen, zonder dat die andere, daartegen een *regt* van dezelfde natuur als de verpligting is, kan tegenover stellen.

De hevige tegenkanting, dat de staat als maatschappelijke en staatsburgerlijke verpligting zal aannemen, wat door de wet der zedekunde en het gebod der godsdienst *»gebiedend* gevorderd” en als eene »eerste verpligting” voorgeschreven wordt, is, voor het minst bevreemdend. Het is van den kant van zekere partij een stereotyp verwijt geworden, dat de wet en de staat, ongodsdienstig, onchristelijk, onregtzinnig, atheïstisch, deïstisch, pantheïstisch, revolutionair zijn. Thans is het verwijt juist het tegenovergestelde. »Wij bestrijden u *omdat* gij als wettige verpligting de uitvoering wilt verzekeren van eenen pligt van zedelijkheid en godsdienst.”

Er zijn, zegt men, vele andere »rein zedelijke” verpligtingen, die echter geenszins wettelijk en regtens verpligtend zijn gemaakt. Maar waarom niet? *omdat* zij »rein zedelijk” zijn? Zeker niet; dit zou al onze beginselen en begrippen van regt omver stooten. Alle burgerlijk, alle publiek regt is de uitdrukking en de toepassing van de wetten van zedelijkheid en godsdienst, zoover des menschen gebrekkige kennis en onvolledige opvatting ze ontdekt heeft. Die eeuwige onveranderlijke regels van regt, die de wereld regeren en aan welke de mensch zelfs als aan »rein zedelijke” verpligtingen gehoorzaamt, diezelfde regels beheerschen staten en maatschappijen. Men kan ze *miskennen*, maar niet *verloochenen*. Er bestaat geen *ander* regt, geene *andere* zedelijkheid voor regeringen dan voor particulieren. De staat streeft en moet streven om dat zedelijk beginsel, dat voor allen regel is, ook tot den wettelijk bindenden regel van het gemeene huishouden te maken; zijn doeleinde is te zijn, de hoogste en zuiverste *regts*-instelling, en hij kan dit nooit worden, wanneer het voldoende is, dat *godsdienst* en *zedelijkheid* eenen pligt gebieden, om dien NIET als eenen *staats*pligt te erkennen. Dat de staat vele »rein zedelijke” pligten niet als wettelijke verpligtingen in zijn regt opneemt, is alleen daaraan toe te schrijven, dat die pligten zich niet in zulk eenen vorm voordoen, dat zij aan den wetgever vat geven. Wanneer b. v. de wetgever *diefstal* straft en *ondankbaarheid* niet, dan is dit geenszins omdat het ééne alleen een *maatschappelijk* en het andere een *zedelijk* misdrijf is, maar omdat het misdrijf *diefstal* zich steeds in eene feitelijke en tastbare gedaante vertoont, terwijl het misdrijf *ondankbaarheid* meestal aan de wetenschap van het publiek ontsnapt.

Dat wettelijke verpligting tot armverzorging »het *beginsel zelf* der christelijke liefde zou omverstooten,” en »het denkbeeld van liefde en mededoogen *miskennen*” en dat »waar wettelijke verpligting tusschen beide komt, de christelijke liefde ophoudt te werken,” ontkennen wij.

Vooreerst is deze voorstelling onjuist. Wanneer de staat de armzorg erkent als een deel der algemeene staatszorg, en aan het armwezen eene wettelijke regeling en inrigting geeft, dwingt hij noch den bijzonderen burger tot verpligte liefdegiften, noch ontneemt hij hem het regt door bijzondere hulp en bijstand te ondersteunen, waar hij meent dat ondersteuning noodig is. De particuliere gegoede kan den particuliere behoeftige geven, doch niemand is verpligt te geven of alleen op zekere wijze te geven. De armzorg, die de staat op zich neemt, die de staat inrigt en regelt, is geene dienstbaarheid aan elken gegoeden burger opgelegd om, naar zekere voorschriften, een gedeelte van het zijne aan den behoeftigen burger af te staan. Het is een *publieke* last brengen waar hij behoort: bij de magt, die bepaaldelijk geroepen is voor de gemeene huishouding te zorgen. Het is, door bijeenzameling van vele verstrooide, door en tegen elkander inwerkende middelen en krachten, zich in staat stellen met ééne georganiseerde kracht het doel te bereiken, waarnaar vele op zichzelve staande, en noch door eenheid van inzigt, noch door eenheid van handeling overeenstemmende elementen, vruchteloos streven.

De tegenwerping van den heer BOER: »Hoe zoude men nu aan den minder gegoeden een regt op de vruchten van den arbeid en van de besparingen zijns medeburgers kunnen toekennen, zonder de *eerste* beginselen der regtvaardigheid met voeten te treden? *De wet, die dergelijk regt* (?) *huldigt, wettigt den* DIEFSTAL *en huldigt den* STRAATROOF, *maar lost daarmede tevens de burgermaatschappij op*,” is te duidelijk eene overdrijving en overijld der pen ontglipt, om er de onjuistheid en ongegrondheid van in het breede te betoogen. De armzorg als maatregel van publieke orde beschouwd, spreekt het van zelfs, dat de kosten tot voorziening in die aangelegenheid, ten laste der publieke huishouding komen. Maar wanneer de belastingen, die de burgers opbrengen, aangewend worden, om de onkosten van den tak *armwezen* te dekken, geschiedt hierdoor even weinig »diefstal” en »straatroof,” als er »diefstal” en »straatroof” geschiedt, wanneer men uit de belastingen de onkosten voor het *defensiewezen* of den *waterstaat* dekt. De uitgaaf voor *armwezen* zal komen ten beste der armen, gelijk die voor *de-*

---

(1) Hier zal waarschijnlijk eene drukfout zijn ingeslopen en moeten gelezen worden: »uit een *maatschappelijk* en *politiek* oogpunt.” Hoe rijmt dit anders met hetgeen eerst gezegd is: »— — — *godsdienst* en *zedekunde* leggen aan den gegoede *verpligtingen* op jegens zijne minder begunstigde natuurgenooten. Daaronder bekleedt voorzeker die, om hem in dagen van druk en nood te helpen, eene eerste plaats. Maar het is eene *rein zedelijke* verpligting” enz.?

fensie en *waterstaat* komen ten beste der militairen en waterstaats-beambten, en nu zal toch wel, zelfs de stiptste economist, geenen officier of ingenieur van den waterstaat van »diefstal" en »straatroof" beschuldigen, omdat hij leeft van de belastingen, die genomen zijn van »de vruchten van den arbeid en van de besparingen zijns medeburgers."

De »christelijke liefde" wordt door de »wettelijke verpligting" geenszins gedood, want de »christelijke liefde" werkt van individu tot individu, en de »wettelijke verpligting" is publieke zorg voor publiek belang. De heer BOER geeft als eene der kenmerken van het uit christelijke liefde geven, op: »..... Zij geeft hier *veel*, dáár *weinig*; alles naarmate het harte warmer klopt of zich dringender voelt aangedaan." Zij is, zoo doende, volkomen in haar regt. Maar juist dit nu eens *veel* en dan eens *weinig*, hier *overvloedig*, daar *schaarsch* geven, naarmate van den wisselenden indruk van hart en gemoed, maakt het gebiedend noodzakelijk, dat nevens eene van zoo onzekere gesteldheid afhankelijke en ongestadig werkende liefdadigheid, eene bestendig werkzame, naar vaste en juist toegepaste regels handelende hand zij, die, waarin de particulier te kort schiet, aanvult. Het pauperisme is niet slechts eene invretende kwaal voor die er aan krank zijn; het is voor de maatschappij een steeds dreigend, dagelijks digterbij komend gevaar. Tegen dat gevaar moeten snelle en afdoende maatregelen genomen worden, en de maatschappij vindt zekerheid noch waarborg genoeg, wanneer een particulier of eene vereeniging van particulieren, aalmoezen uitreikt »hier *veel*, dáár *weinig*," alleen naar den maatstaf van subjective gevoeligheid van hart en aandoenlijkheid van gemoed.

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *26 nov.* De bondstroepen onder den Prins *v. Thurn und Taxis* zullen, naar men verneemt, vooreerst hunne stellingen in en om Fulda niet verlaten. Er zullen te Fulda, Gelnhausen en Hanau groote magazijnen aangelegd worden, om in de behoeften der troepen te kunnen voorzien. Dit schijnt aan te duiden, dat men in langen tijd geene verandering in de positie der troepen te verwachten heeft. De beslissing van de Keurhessische quaestie schijnt af te hangen van de resultaten der beraadslagingen in de vrije conferentiën.

(Vergelijk hiermede echter de latere tijdingen uit den stad.)

— Ongelukkig is het gisteren avond weder tot een bloedigen strijd gekomen tusschen de Oostenrijksche, Beijersche en Frankfortsche soldaten, aan de eene en Pruisische soldaten aan de andere zijde, in weerwil van de veelomvattende voorzigtigheidsmaatregelen. In de straten, die op *de Zeile* uitloopen ontstonden vechtpartijen en hadden verwondingen plaats. In de Pruisische kaserne, en in de nabijheid daarvan, konden de soldaten, welke met hunne geweren naar buiten wilden snellen, slechts met de grootste moeite door hunne officieren weerhouden worden.

— Uit Maintz schrijft men van gisteren, dat de roode republiekeinen des nachts aan de huizen en hoeken der straten talllooze exemplaren van oproerige proclamatiën hadden aangeplakt, waarin het Pruisische leger en de landweer in gloeijende woorden tot openlijken opstand worden aangevuurd.

— Uit eene zeer goede bron, zegt de *Deutsche Zeitung*, wordt ons bij herhaling verzekerd, dat de heer *von Scherff* in last heeft ontvangen, zich van alle verdere deelneming aan de beraadslagingen of het nemen van besluiten van de zoogenaamde bondsvergadering, te onthouden.

Frankfort, *27 nov.* Zoo even vernemen wij van een geloofwaardig persoon, dat de Prins *von Thurn und Taxis* bevel ontvangen heeft, *nog heden* verder voort te rukken; ten gevolge daarvan wacht men reeds tegen den avond berigt van eene ontmoeting met den vijand. Graaf *von der Gröben* heeft, naar wij vernemen, nog steeds in last, zijne stelling *onder alle omstandigheden te handhaven*.

— De vechtpartijen tusschen de Pruisische en Beijersche militairen dreigden zich heden weder te hernieuwen: zij werden echter door de tijdige tusschenkomst van patrouilles tegengehouden.

— Men verzekert heden voor stellig, dat er uit Weenen eene peremptoire vordering aan Pruisen tot ruiming van Keurhessen zou gedaan zijn en dat het onmiddellijk te volgen antwoord van het Berlijnsche kabinet, de vraag van oorlog of vrede zou beslissen. Inderdaad stemmen alle berigten uit de Fuldasche streken, daarin overeen, dat de volkomene uitputting van het land, het langer verwijl van zoo aanzienlijke massa's troepen, niet toelaat.

— Op de steeds slechter wordende beurs van Weenen (van gisteren) gingen de fondsen heden weder onderscheidene percenten achter uit. Voor de $4\frac{1}{2}$ proc. Metallieken, die eerst op 51 genoteerd stonden, werden bij het einde der beurs niet meer dan $47\frac{1}{2}$ betaald. Des avonds was, in weerwil van de ongunstige Parijsche beursnoteringen, de stemming in de effecten-societeit vaster.

— Sterke patrouilles kavallerie verhinderden dat gisteren avond de verschillende troepen der bezetting met elkander handgemeen werden. Heden avond zijn al de manschappen, die niet van dienst zijn, in de kasernen geconsigneerd.

Hamburg, *25 nov.* Men ziet eene belegering van Rendsburg te gemoet; de burgerij heeft aanzegging bekomen zich voor drie maanden van leeftogt te voorzien en alle nuttelooze personen naar elders te zenden.

Karlsruhe, *26 nov.* In de zitting der Eerste Kamer van heden, stelde de baron *von Andlaw* voor, dat de Kamer haren dank zoude betuigen aan de aftrekkende Pruisische troepen. De voorzitter, Prins *von Furstenburg*, sprak ten gunste van het voorstel, waarna al de leden, ten blijke van hunne goedkeuring, van hunne zitplaatsen opstonden.

— De *Karlsruher Zeitung* meldt: Heden is de Groothertogelijk-Badensche artillerie te voet en de compagnie pioniers naar Rastatt gemarcheerd.

Kiel, *25 nov.* In de heden geopende landsvergadering heeft de regering doen verklaren, dat de bezorgdheid voor eene geweldadigde interventie thans weder in zekere mate is verdwenen.

— Gisteren hebben onze troepen de Denen uit het dorp Lottorf verdreven en daarbij 10 man gevangen genomen; daarop keerden echter de Denen in grooten getale terug en verdreven door middel van brandpijlen de onzen weder uit het dorp, waarbij van weerszijden eenige soldaten gedood en gekwetst werden.

Weenen, *25 nov.* De vrees over de houding van de oorlogspartij in Pruisen neemt steeds toe. De ministeriële *Ost. Korresp.* laat zich heden in dien geest uit. De eed, die door de militairen moet afgelegd worden, is veranderd; de woorden namelijk, die op de grondwet betrekking hebben, worden weggegelaten.

ENGELAND.

Londen, *26 nov.* Men heeft het denkbeeld van een electrischen telegraaf tusschen Europa en Amerika nog niet laten varen. De geleerden houden er zich mede bezig en de kapitalisten berekenen de kosten der onderneming. Een Amerik ingenieur beweert, dat het leggen van een onderzeeschen telegraaf tusschen kaap Clear in Ierland en een landtong in Nieuw Schotland op ongeveer honderd mijlen boven Halifax, zijnde de naastbij gelegen punten der beide werelddeelen, geene meerdere moeijelijkheid in de uitvoering zoude opleveren, dan men bij dien tusschen Dover en Calais heeft ondervonden. Alleen zoude men meer geld behoeven en de bedoelde ingenieur schat de uitgaven op 3 millioen dollars. De in eene dikke laag van gutta percha besloten draden zouden tot zulk eene diepte worden nedergelaten, dat zij tegen alle gevaar waren gevrijwaard. Voor het uitvieren der draden en andere werkzaamheden zoude men vijftien schepen van duizend ton, vier stoombooten van vijftien honderd en twee kleinere doch zeer snel gaande stoomvaartuigen noodig hebben. De electrieke draad zoude omtrent acht duizend ton wegen en op den bodem der zee door zes honderd ankers vastgehouden worden. De arbeid zoude in 20 dagen kunnen voltooid zijn.

— Te New-York waren drie stoomschepen aangekomen met berigten van San Francisco, loopende tot 5 september. Zij bragten tevens stofgoud aan, tot eene gezamenlijke waarde van 3,193,000 doll. Toen die stoombooten Panama verlieten, bleef er nog voor een bedrag van 4,200,000 doll. stofgoud achter, op andere middelen van vervoer wachtende.

— De laatste brand te San Francisco uitgebroken had 125 gebouwen vernield, terwijl de schade op 800,000 doll. begroot werd. De berigten uit de mijnen zijn, ofschoon een weinig uiteenloopende, nog steeds voldoende. De landverhuizers, die in Californië aankomen over het reisgebergte, hebben met vele bezwaren te kampen. De honger en de cholera rigten groote verwoestingen onder hen aan. De handel blijft te San Francisco steeds levendig. Men kan er op rekenen gedurende de eerstvolgende maanden eene aanzienlijke hoeveelheid stofgoud te ontvangen.

— De overtogt tusschen Southampton en Alexandrie zal versneld worden van 16 tot 10 of 11 dagen, het oponthoud te Malta en Gibraltar daaronder begrepen. De gemeenschap met Gibraltar zal alsdan $4\frac{1}{2}$ en met Malta 8 dagen vereischen. De brieven van Indië, die den 25 of 26 der maand te Southampton zijn, zullen alsdan in tijds aankomen, om beantwoord te worden met de Indische mail, die Londen, via Marseille verlaat op den 24sten der maand. Deze versnelde gemeenschap is te danken aan den ondernemingsgeest der Oostersche en Schiereiland-stoomboot-maatschappij, die zich verbonden heeft twee booten van 2500 tonnenlasten en 800 paarden kracht, te leveren tot vervoer van den Indischen post tusschen Southampton en Alexandrie en welke booten even snel zullen varen als de paketbooten tusschen Liverpool en Amerika.

FRANKRIJK.

Parijs, *25 nov.* De beraadslaging over het voorstel van den generaal *Fabvier*, betreffende het overbrengen van den Emir *Abd-el-Kader* naar St. Jean d'Acre of naar Alexandrie, heeft, zoo als reeds is medegedeeld, aanleiding gegeven tot eene zeer levendige woordenwisseling. Daarbij zijn zeer zonderlinge beginselen van staats- en volken-regt ontwikkeld. De ultra-republikein *A. Thouret* heeft beweerd, dat men in deze zich ten onregte wilde beroepen op het volken-regt, vermits de Algerijnen niets anders waren dan eene bende zeeschuimers en men ten aanzien van zoodanige lieden zich volstrekt niet aan beloften behoefde te storen. Verder heeft deze republikein gemeend, dat *Abd-el-Kader* eer dankbaar behoorde te zijn jegens Frankrijk, dan dat hij zich kon beklagen, want dat hij minder *als gevangene* werd behandeld, dan wel als iemand, die in een Fransch kasteel gastvrijheid genoot.

De generaal *Fabvier* heeft een geheel tegenovergesteld gevoelen ontwikkeld en is krachtig te veld getrokken voor den Hertog *van Aumale*, die de tusschen *Abd el-Kader* en den generaal *Lamoricière* in der tijd gesloten overeenkomst heeft bekrachtigd. De generaal *Fabvier* heeft gemeend, dat de eer van den Hertog naauw in de zaak was betrokken en men verpligt was om de aan den Emir gedane toezeggingen eerlijk na te leven.

De generaal *Tartas* is hiertegen opgekomen. Frankrijk was geregtigd om de met *Abd-el-Kader* geslotene overeenkomst al- dan niet *te ratificeren*. Het zou onverantwoordelijk zijn, indien men *Abd-el-Kader* in vrijheid stelde, vermits die maatregel onvermijdelijk zou strekken, om geheel Afrika weder in vuur en vlam te zetten. Volgens dien generaal, oefent de Emir eenen zoodanigen invloed uit op zijne landgenooten, dat de meest aan Frankrijk getrouwe Spahi's altijd hebben geweifeld, om den Emir persoonlijk aan te vallen.

De minister van Oorlog, generaal *Schramm*, heeft eene dergelijke taal gevoerd en mede gemeend, dat Frankrijk het met *Abd-el-Kader* geslotene verdrag niet behoefde te ratificeren. De genoemde bewindsman heeft aangemerkt, dat sedert de gevangenneming des Emirs, de algerijnsche kolonie eene bijkans ongestoorde rust bleef genieten, derwijze, dat het Fransche leger aldaar met 30,000 man verminderd is kunnen worden. De generaal heeft inmiddels zijn leedwezen aan den dag gelegd over het harde lot, 't welk *Abd-el-Kader* had getroffen en de verzekering gegeven, dat de Fransche regering steeds het hare zou aanwenden, om den toestand van den Emir zooveel mogelijk te verzachten.

De kolonel *Charras* heeft in 't midden gebragt, dat, vermits *Abd el-Kader* in der tijd het tractaat van den Tafna had geschonden, men zich niet al te naauwgezet te zijnen aanzien behoefde te gedragen. Die afgevaardigde heeft verder beweerd, dat *Abd-el-Kader* in 't minst niet geregtigd was geweest, om eene overeenkomst aan te gaan met den generaal *de Lamoricière*, vermits hij door al zijne aanhangers was verlaten geworden en geheel weerloos was.

De Legitimisten *Laroche Jacquelein* en *Ressiguier* hebben de goede trouw van het vorige bewind in twijfel getrokken; welk gevoelen met eene groote heftigheid almede is ontwikkeld geworden door den beruchten ultra-republikein *Lagrange*. — Daarna is het voorstel van den generaal *Fabvier*, met eene groote meerderheid, van de hand gewezen.

Parijs, *26 nov.* Het ontwerp tot ligting van 40,000 man, is in de bureaux der wetgevende vergadering onderzocht. Bij deze gelegenheid is die zinsnede der boodschap van den President der Republiek ter sprake gebragt, waarin verklaard wordt, dat de regering eene strikte onzijdigheid in de Duitsche aangelegenheden in acht zal nemen; maar verscheidene leden, ofschoon betoogende dat zij het met de zaak zelve eens waren, hebben zich in de bres gesteld voor de prerogatieven der vergadering, en zich beklaagd, dat men haar niet bevorens over dien maatregel had geraadpleegd.

De ministers bragten in het midden, dat zij het ontzag voor de vergadering niet uit het oog meenden te hebben verloren, omdat het aan deze ten volle vrij staat, om den maatregel goed te keuren of te verwerpen. Zij spraken allen in den geest der boodschap en in het belang der onzijdigheid, maar poogden te bewijzen, dat Frankrijk, onder de tegenwoordige omstandigheden, zijn leger niet op den gewonen voet kan laten blijven. De minister van Buitenlandsche Zaken voegde er nog bij, dat Frankrijk welligt verpligt zou zijn den vrede tusschen de oorlogvoerende partijen te herstellen, en dat de ligting van 40,000 man noodwendig was, opdat, bij de te verwachten botsingen in het buitenland, Frankrijks beslissing gewigt in de schaal zou kunnen leggen.

— De quaestie van den commissaris van politie bij de Wetgevende Vergadering, is thans uit den weg,

gerruimd. Na overleg met de regering is bepaald, dat hij niet zal kunnen afgezet worden door den minister van Binnenlandsche Zaken dan in overleg met het bureau der vergadering.

— In een brief uit Konstantinopel, aan den *Constitutionnel* gerigt, komen de navolgende bijzonderheden voor omtrent den opstand te Aleppo, waaruit meer duidelijk blijkt op welke voorwaarden de opstandelingen zich hebben onderworpen.

»Zoo als reeds in een vorig schrijven vermeld werd, was de gouverneur van Aleppo sedert 19 october jl. in onderhandeling met de oproerlingen, die hem de voorwaarden hadden medegedeeld, waarop zij zich zouden onderwerpen. Men zegt dat de pacha aanvankelijk geweigerd had die aan te nemen, maar dat eene deputatie uit het consulaire corps, zamengesteld uit de consuls van Frankrijk, Engeland, Rusland en Oostenrijk, hem hadden bewogen er genoegen in te nemen, en al de vereischte concessiën in te willigen, als het eenige middel om nieuwe rampen voor te komen. De pacha besloten hebbende hunnen raad op te volgen, riep in den avond van den 20sten al de overheidspersonen der stad te zamen, en kwam met hen overeen de opstandelingen onder eede de navolgende toezeggingen te doen:

1. Er zal eene algeheele en volledige amnestie plaats hebben.

2. *Abdallah-Bey* (een lid van de partij der opstandelingen) zal tot onder-gouverneur van Aleppo benoemd worden.

3. De ligting van krijgsvolk zal ophouden.

4. Men zal den Sultan weten te bewegen, dat de *tanzimat*, eene nieuwe wijze van bestuur, in het overige gedeelte van het Keizerrijk in zwang, niet op de provincie Aleppo worde toegepast.

5. De betaling der belasting zal niet meer hoofdelijk zijn, maar stelselmatig in verband tot het grondbezit staan.

6. De christelijke godsdienst zal niet meer openlijk mogen uitgeoefend en het klokkengelui verboden worden.

7. De pacha zal wederom zijn paleis betrekken, zoowel als de aanzienlijke ingezetenen elk hunne woning (Zij waren sedert den 16den in de kazerne opgesloten.)

Den 21sten zijn deze voorwaarden in de verschillende wijken der stad bekend gemaakt. Zij werden door de Turksche bevolking met blijken van levendige vreugde ontvangen. Van dat oogenblik af aan is de rust niet verder verstoord of zijn de christenen meer beleedigd geworden.

Den volgenden dag trok de gouverneur, slechts door eene kleine eskorte vergezeld, de stad door en werd overal op de voorkomendste wijze ontvangen.

De Porte heeft zich zeer ontevreden getoond over de zwakheid van den gouverneur en het valt sterk te betwijfelen of zij de concessiën zal willen bekrachtigen, die hij gemeend heeft ten opzigte van de oproerlingen te moeten doen. Dit zou inderdaad een vrij noodlottig voorbeeld zijn voor de andere steden van Syrie, waar men insgelijks sedert lang de zaden van ontevredenheid bespeurt en een min of meer oproerige geest ontdekt wordt.

— De onrust over het al of niet uitbreken des oorlogs in Duitschland, blijft voortduren. Meldt het gerucht waarheid, dan zou deze ongerustheid ten minste een gunstig resultaat opgeleverd hebben, te weten eene toenadering, welke ditmaal *welgemeend* moet zijn, tusschen den President der Republiek en den generaal *Changarnier*. De laatste zoude willen afzien van zijn kommandement te Parijs, en in de plaats daarvan het opperbevel op zich nemen over een observatiekorps van 60,000 man, hetwelk aan den Rijn bijeengetrokken zal worden. Het opperbevelhebberschap over de troepen te Parijs zoude niet op een ander generaal overgedragen, maar opgeheven worden. Deze tijding wordt heden vrij algemeen geloofd, doch er valt nog wel wat op aan te merken. De zaken in Duitschland zien er nog zoo dreigend niet uit en in allen gevalle is de meerderheid der Wetgevende Vergadering nog geenszins oorlogzuchtig gestemd en al mogt zij het wetsontwerp tot oproeping van 40,000 man goedkeuren, zal dit slechts geschieden onder uitdrukkelijke aanbeveling, om zich volstrekt niet met de Duitsche zaken in te laten, tenzij de Fransche belangen in het spel komen. Een leger van 60,000 man aan den Rijn behoort dus vooreerst nog tot de hersenschimmen; tot nog toe is er alleen sprake van versterking der oostelijke garnizoenen. Daar er dus nog geen leger is, kan de generaal *Changarnier* nog geen kommandement aan den Rijn hebben, en daar hij geen kommandement aan den Rijn heeft, kan hij nog te Parijs blijven en dat wel vermoedelijk nog zeer langen tijd. Het belet echter niet, dat men het als eene heugelijke tijding mag beschouwen, indien er werkelijk eene verzoening tusschen de beide hooge personaadjes tot stand gekomen is.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 27 *nov.* Het gerucht, dat sedert een paar dagen in omloop geweest is, dat ook de minister van Justitie zijn ontslag zou hebben verzocht, schijnt zich, vooral bij het uitblijven van alle tegenspraak in de *Staats-Courant*, te bevestigen.

— In de laatste dagen is door de *Deutsche Zeitung* een berigt medegedeeld, omtrent de terugroeping van den Limburg-Luxemburgschen gezant. Van goederhand verneemt men, dat dit berigt ongegrond is, maar dat er instructiën aan den gezant gezonden zijn, die, naar men zegt, de strekking zouden hebben, dat hij zich voorloopig van de deelneming aan de beraadslagingen van den Bond zou onthouden. De Nederlandsche regering houdt echter bij voortduring het stelsel vast, dat zij nog laatstelijk in de Kamers heeft ontwikkeld, tot handhaving van gesloten tractaten. De niet-deelneming is alzoo slechts een voorloopige tijdelijke maatregel. Men kan er bijvoegen, dat ook zonder de tegenwoordigheid van den gemelden gezant, de beraadslagingen van den Bond kunnen voortgezet worden, daar er ook zonder hem steeds *tien* stemmen worden uitgebragt, en alzoo de meerderheid der Staten wordt vertegenwoordigd.

(Vergelijk hiermede echter het hovenstaand berigt onder dagteekening van *Frankfort 26 nov.*)

— In eene nota, door den heer *Bachiene* gevoegd bij het verslag der Tweede Kamer over de ontwerpen der staatsbegrooting, wordt voorgesteld, om den post wegens verjaarde renten, thans ongeveer ƒ 100,000 's jaars bedragende, te vermeerderen met het aandeel der onbetaalde coupons, dat thans de administratie-kantoren van certificaten van aandeel in nationale schuld genieten. Hij geeft in overweging: 1o. voortaan van rijkswege certificaten aan toonder van nationale schuld uit te geven aan de ingeschrevene schuldeischers, die zulks verlangen; 2o. het visa van verificatie van wege de directie van het grootboek, voortaan niet meer te verleenen aan certificaten, door bijzondere personen op firma's uitgegeven; 3o. de uitgifte der bedoelde certificaten te doen vergezeld gaan van stellen coupons, en deze op de vervaldagen in alle rijks-kassen betaalbaar te stellen of in betaling te doen aannemen, onder korting van 1 ten 100 van derzelver bedrag; 4o. de namaking dier stukken door de middelen der kunst en boekhouding zoo veel mogelijk te beletten; 5o. de wederuitgifte van rijkswege van vervallen coupons te verbieden; 6o. de uitvoering der vastgestelde regelen door doelmatige voorschriften en behoorlijke controle te verzekeren, en 7o. de te verkrijgen voordeelen op de gepeponeerde rente fondsen te brengen als baten der schatkist, met bestemming, om een op te rigten amortisatie-fonds te stijven.

Rotterdam, 28 *nov.* In de op gisteren gehouden vergadering der deelhebbers in de Rotterdamsch-Amerikaansche stoomvaart-maatschappij, is benoemd tot directeur de heer *J. W. L. van Oordt*. Bij de stemming voor commissarissen, verkreeg de heer *E. L. Jacobson*, de overgroote meerderheid van stemmen; doch tot leedwezen der vergadering verklaarde die heer dezen post, uithoofde van particuliere omstandigheden, niet te kunnen aanvaarden. De heer *W. Bunge* had eveneens de volstrekte meerderheid op zich vereenigd, welke zich even als de heeren *F. J. Plate*, *E. Serruys* en *D. Dorrepaal*, bij nadere stemming gekozen, deze keus heeft laten welgevallen. Tot suppleant commissarissen zijn alstoen gekozen gemelde heer *E. L. Jacobson* en de heer *J. Philippi*.

Het bestuur zal nu zijne werkzaamheden kunnen aanvangen, waardoor een nieuw tijdvak van voorspoed voor den handel zal aanbreken. (*N. R. C.*)

Leeuwarden, 26 *nov.* Gepasseerde week werd alhier de eerste algemeene vergadering van de sedert het vorige jaar alhier gevestigde ijs-club gehouden. Daarin werd bepaald, dat, de gelegenheid daartoe bestaande, dezen winter eene harddrijderij op schaatsen, en eene harddraverij met paard en sleede zullen gehouden worden, terwijl tevens besloten werd, dat door de leden der club voortaan een onderscheidingsteeken zal gedragen worden, bestaande in eene kleine schaats van Berlijnsch zilver, hangende aan een zijden lint met de Friesche kleuren. (*Hand.*)

Zalt-Bommel, 28 *nov.* In de *Evangelische Kirchen-Zeitung* van 2 october, leest men eene mededeeling van dr. *Barth*, die lange jaren bij de Calwer-Missionsanstalt zich met de Chinesche zending heeft bezig gehouden. Deze heer erkent, dat hem in vele opzigten een treurig licht omtrent dr. *Gützlaff's* zendelingswerk in China is opgegaan. Hij wil echter tevens den pijnlijken indruk, door verschillende berigten omtrent deze zaak gewekt, matigen en raadt aan, dat er aan dr. *Gützlaff* in China een comité worde ter zijde gesteld, om hem in zijnen te uitgebreiden werkkring te ondersteunen.

Daarentegen leest men in het nommer van 26 october van hetzelfde tijdschrift een »schrijven van *Gützlaff* aan het comité van de Pommersche hoofdvereeniging voor de evangelische zendelingszaak in China, d. d. Posen, 8 october 1850", waarvan het hooge gewigt wel niet nader behoeft betoogd te worden. Eén punt trekt echter de aandacht. Dr. *Gützlaff* heeft namelijk, bij zijn vertrek, aan zekeren heer *Hamberg* de leiding der Chinesche zendelingszaak toevertrouwd. En nu is het juist deze heer, van wien de ongunstige berigten omtrent dr. *Gützlaff's* werkzaamheid hoofdzakelijk schijnen te zijn uitgegaan. Het is zeer te wenschen, dat de talrijke voorstanders der heidenbekeering, door wie ook hier te lande de heer *Gützlaff* met zooveel geestdrift is ontvangen, spoedig omtrent den waren stand der zaak met zekerheid worden ingelicht. (*Indiër.*)

Ingezonden Stukken.

Komt het briefport wel altijd in 's rijks schatkist?

Aanleiding tot die vraag geeft het volgende: Terstond na het invoeren der wet op de brievenposterij heeft zich te N. een ambtenaar, daar aan het postkantoor werkzaam, vervoegd bij alle boekhandelaren, en namens den directeur aangeboden, hun de dagbladen te leveren tegen boekverkoopersprijs d. i. met het gewone rabat; namen zij dat aanbod aan, dan konden zij zelfs, zonder *droit de boîte* te betalen, de dagbladen, die met den laatsten post aankomen, en eerst den volgenden dag worden besteld, bij den directeur des avonds nog bekomen.

Het postkantoor te N. schijnt dus bijzonder gezet te zijn op het leveren van dagbladen en doet dat waarschijnlijk niet om niet; de uitgevers der dagbladen zullen wel niet meer dan gewoon rabat toestaan, en zoo schijnt er dan wel niets anders over te blijven, dan dat het voordeel gevonden wordt op het briefport; dat dit geheel of gedeeltelijk niet in 's rijks schatkist, maar middellijk of onmiddellijk in den zak van de ambtenaren van het postkantoor te N. kome, en dat vermoedt men dan ook algemeen.

Is dat vermoeden ongegrond, dan moet het den ambtenaren te N. aangenaam zijn, dat zij, daar de zaak opspraak geeft, in de gelegenheid zijn die openlijk te verklaren.

Is het gegrond, dan zal de minister van Finantiën aanleiding hebben om den directeur te N. en die verder in de zaak betrokken zijn, als ontrouw, uit s' rijks dienst te ontslaan. Zij kunnen dan couranten besteller worden. ?

Correspondentie.

Het stuk: *Kwestie over de Heelsumsche beek en berigt nopens het voorgevallene op zaturdag den 23sten november*, rekenen wij tot opneming in ons blad minder geschikt. Het schijnt ons geheel eene vraag te gelden over een voor het publiek geheel onverschillig verschil, namelijk over eene quaestie van eigendom tusschen eigenaars van naburige erven. De quaestie, zoo er quaestie is, behoort, dunkt ons, bij den regter en niet bij de pers te huis.

— *De begrooting voor het departement van Oorlog* zal geplaatst worden.

Vergadering van de Geldersche Maatschappij van Geschied- en Letterkunde,

op Maandag den 2den December 1850.

Advertentiën.

Getrouwd:	*A. J. T. HOFMAN*, van *Woerden*,
Arnhem,	met
den 28sten November 1850.	*J. A. RENSEN.*

De HUIZEN te *Arnhem* op 27 November bij inzet geveild, staan als volgt:

1o. Dat in de Oeverstraat in huur bij *L. BEIJER* . . . . ƒ 1651

2o. Dat in de Varkensstraat in huur bij *BADIJS* . . . . ƒ 1061

De toeslag is bepaald op Woensdag 11 December 1850, des avonds ten zeven ure, ten huize van *A. JAS* aan de Steenstraat te *Arnhem*, zijnde inmiddels inlichtingen te bevragen ten Kantore van den Notaris *TAAIJ* te *Arnhem*, en het Huis in de Oeverstraat alleen te zien op den dag van den toeslag.

Ten overstaan van den Notaris *PLIESTER* te *Zevenaar*, zal, zonder berraad, in het openbaar, onder genot van hooggeld worden verkocht.

Eene BOKKENHOFSTEDE genaamd *HERWARTHSHOFSTEDE*, gelegen in het *Loo*, bij *Duiven*, behoorende tot den Boedel van *J. S. van SADELHOFF* en wijlen zijne Vrouw, *HENDRINA PEELEN*, bestaande uit een kapitaal, voor weinig jaren nieuw gebouwd WOONHUIS met ACHTERHUIS van 5 GEBINDTEN, een dito SCHUUR van 5 GEBINDTEN en eene KARSCHUUR; voorts ZAADBERG, TUIN, BOOMGAARD en BOUWLAND aan elkanderen, volgens Kadaster in de Gemeente *Groessen* en *Loo*, Sectie E No. 163—170, groot 24 Bunders 27 Roeden 20 Ellen.

Deze Hofstede munt uit zoowel door de goede hoedanigheid van den Grond en de gunstige ligging, als door de fraaiheid, hechtheid en goede inrigting der Gebouwen.

Te aanvaarden op 1o. Mei eerstkomende.

De eerste veiling of inzet zal plaats hebben op Maandag den 16den December 1850, en de laatste veiling of toeslag 14 dagen later, zijnde den 30sten dier maand, telkens des voormiddags ten elf uur, in het Logement *het Hof van Redijs* te *Zevenaar*.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij voormelden Notaris.

† † † De plaats van VROEDVROUW, door overlijden, binnen de Gemeente *Herwen en Aerdt* vacant zijnde, worden diegenen, welke hiertoe mogten genegen zijn, opgeroepen, om zich, vóór den 20sten December e. k., bij den Burgemeester, met overlegging der noodige bewijzen, in persoon aan te melden.

Venduhuis.

Op Dingsdag den 3den December 1850, des voormiddags te 10 ure, zal aan het Vendu-huis alhier publiek worden verkocht:

Eene groote partij meestal benaderde GOEDEREN, bestaande in eenigerhande DOEKEN, echte *Fransche* en andere CHALONS; BOA'S, BONT, geschikt voor WINTERJASSEN en MOFFEN; alsmede DAMASTEN en MEUBELSITSEN; LINNEN en PELLEN en uitmuntende stellen TAFELGOED, STOFFEN voor JAPONNEN, LAKENS en DUFFELS, enz. enz.

Alles te zien Maandag voor den verkoop, van 10 tot 4 uur.

Aanvraag voor Agenten.

Voor een der *oudste en soliedste Begrafenisfondsen*, waarin men bij buitengewone sterfte nimmer de Leden in hunne fournissementen verhoogd, noch in de uitkeeringen verkort, verlangt men binnen de Stad *Arnhem* een' solieden en bekwamen AGENT voor een aldaar *bestaand Agentschap*. Ook worden nog AGENTEN verlangd te *Kampen*, *Deventer* en *Zwolle*. Adres met *franco-brieven* onder Letter A Z, aan het Bureau dezer Courant.

In eene TABAKS- en KRUIDENIERS-AFFAIRE is gelegenheid ter plaatsing van een LEERLING, tegen billijke voorwaarden. Te bevragen bij den Uitgever dezes met *franco-brieven*, onder Lett. A. B.

---

† † † Ten Kantore van *J. van LUTTERVELT*, gekwalificeerd Collecteur der Staatsloterij te *Tiel*, is, onder meer andere prijzen, in deze 212de Loterij heden wederom getrokken op de 10de Lijst, vijfde Klasse, de prijs van

ƒ **25,000** op No. 12529, en

ƒ **10,000** op No. 4673.

Bij denzelfden zijn nog GEDEELTEN van LOTEN tegen prijscourant verkrijgbaar.

MAGAZIJN

van Glas, Kristal, Porselein, Aardewerk, Kramerijen, Vensterglas, Glazen Dakpannen, enz.

De ondergeteekenden hebben de eer, het geachte publiek te berigten, dat zij wederom op nieuw hebben aangekregen een groot assortiment nieuwe ARTIKELEN, zoowel in GLAS als in PORSELEIN, zeer geschikt voor St. NICOLAAS-GESCHENKEN, alsmede maken zij bij deze bekend, dat bij hen ook te verkrijgen zijn, PATENT-WASKAARSEN en alle soorten van KRAMERIJEN en verlakte GOEDEREN, onder anderen PORTE-MONNAIES, SIGARENKOKERS, echte COCOSZEEP, SAVONS d'AMANDES AMÈRES, EAU DE COLOGNE, EAU DE LAVANDE AMBRÉ, en andere fijne PARFUMERIëN alles tot zeer lage prijzen.

Rijnstraat No. 5 over de Kortestraat.

DOLMANS & SCHOLTZ.

W. J. BROENEN heeft de eer te berigten, dat hij eene groote sortering NIEUWIGHEDEN heeft ontvangen in KINDERSPEELGOED, geschikt voor St. NICOLAAS-GESCHENKEN.

RIJN- en IJSSEL-STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling van af 1 December 1850.

Van *Arnhem* naar *Emmerik*, *Dusseldorf* en *Keulen* Zondags 's Avonds circa 6 uur.

Van *Arnhem* naar *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle* en *Kampen*, Vrijdags 's Morgens om 8 uur.

De Agent,
W. L. A. MALLINCKRODT.

Het Wetboek van Strafregt

(CODE PÉNAL),

MET AANTEEKENINGEN, door

Mr. [illegible] SCHOONEVELD P.Jzn.,

OP SUPER ROIJAAL 8o. à 6 GULDEN,

Is heden van de Pers gekomen bij *M. SCHOONEVELD & ZOON*, Boekhandelaren te *Amsterdam*;

alsmede:

[illegible]BOEKJE voor de Doopsgezinde Gemeenten en NAAMLIJST van de Gemeenten der Remonstrantsche Broederschap in Nederland *ƒ*1.90

II. *S. MULLER*, Geschiedenis van het Onderwijs in de Theologie bij de Ned. Doopsgez. . . . *ƒ*0.90

III. Brief van de Letter *G.* aan de *CH.* Nagalm van het Tweede Ned. Letterk. Congres . . *ƒ*0.20.

PRESERVATION

PERSONNELLE.

Traité Médical, sur la Physiologie du Mariage, les Infirmités et les Maladies Secrètes de la jeunesse en de l'âge mûr.

Résultat de L'ONANISME, des excès, de la *contagion*, et de l'influence des climâts tropicaux, etc.; 1 vol. avec 40 grav. color., 40me edit, par le Docteur *SAMUEL LA'MERT*, Médecin consultant, No. 27, Bedfort Square à *Londres*. — 82,000 exemplaires vendus: prix, sous enveloppe, 5 fr.; franco, 5 fr. 50.

Tous les exemplaires non revêtus de la signature de l'Auteur, doivent être considérés comme contrefaçons, et le public est prié de ne leur accorder aucune confiance.

DU MÊME AUTEUR,

OUVRAGE INDISPENSABLE:

LA SCIENCE DE LA VIE.

Secrèt pour vivre longtemps; comment il faut vivre et pourquoi, etc., 1 vol. avec planches anatomiques, orné d'un magnifique Portrait du Docteur *SAMUEL LA'MERT*. — Prix 4 fr., franco 4 fr. 50.

Toutes consultations doivent être adressées directes au Docteur *SAMUEL LA'MERT*, à *Londres*.

En vente chez M. M. les Héritiers *DOORMAN*, à *la Haye*, chez *M. TORMIJN*, Libraire, à *Amsterdam*, et chez *M. H. H. T. HENDRIKSEN*, Libraire, à *Rotterdam*.

---

† † † Ik maak er mij een genoegen uit te verklaren, dat ik tengevolge van het aanleggen eener RHEUMATISCHE KETTING van den Heer *GOLDBERGER*, bevrijd geworden ben van eene hardnekkige en hevige hoofdpijn.

Trieste, 24 November 1849.

Dr. *A. KAAN*, *Practiserend Geneesheer.*

De ECHTE GOLDBERGER'S KETTINGEN zijn in onderstaande Dépôts te verkrijgen voor *ƒ* 1.80; *ƒ*2.70; *ƒ* 3.60; *ƒ* 5.50.

Amsterdam, Verkoophuis.
Amersfoort, A. H. van Ruyven.
Akkrum, Pieter K. de Groot.
Almelo, C. Rossmark.
» R. Steenbergh.
Apeldoorn, Bruno Tideman.
Arnhem, Tikkel.
» G. Holland.
Assen, H. P. A. v. Gorcum.
Alkmaar, J. Brongers Gz.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
Bergen-op-Zoom, C. H. Veraart.
Bolsward, S. S. Oosterbaan.
's Bosch, F. L. Welsch.
Boxmeer, F. Leblanc.
Breda, Wed. J. Julianus.
Dokkum, A. Schaafsma.
Doetinchem, W. J. Raadgeep.
Delft, J. T. Wagner.
Doesborgh, H. Lebbink.
Dordrecht, J. Veth Jr.
Deventer, J. Muller.
Enkhuizen, G. Rienderhoff.
Eindhoven, R. Gruithuyzen.
Franeker, K. Drager.
Gouda, A. Goedraad.
Gordijk, S. G. Swart.
Gorcum, H. Bodery.
Groningen, R. Hartman.
» J. L. Lagro Jr.
» C. Rikkers.
Goes, J. Bouwens.
» C. Vreeke.
's Hage, Sack en Co.
Haarlem, J. Larsen.
» Wed. de Lange en v. Ek.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.
Hindeloopen, David de Jong.
Heerenveen, G. Overdiep.
» Gebr. Padberg en Comp.
Harlingen, L. P. Mirande Pz.
Hoorn, L. B. Ruttenberg.
Helmond, A. H. Martin.
Helvoetsluis, H. G. van Steeden.
Kampen, Jvr. M. Voogt.
Kleef, Gebr. de Bruin Ouboter.
Leiden, A. Dirks.
Leeuwarden, S. P. Postma.
Maastricht, Primavesi, ainé.
» » cadet.
Monnickendam, P. de Boer Pz.
Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Nieuwe Diep, T. Groen.
Pekel-A, Gebr. Polak.
Purmerend, J. S. Veen.
Rotterdam, J. A. Klinger en Co.
Roermond, J. J. Romen.
» P. Hanrath.
Schiedam, Mej. Roepius.
Sneek, P. T. Potma.
Tiel, L. Ulfelder.
Tholen, F. J. Maas.
Utrecht, Ferd. Meijer.
Venlo, C. J. v. Boom (Vader).
Veendam, S. Savenye.
Vlissingen, A. M. Kalbfleisch.
Winschoten, G. Wasman.
Wijk bij Duurstede, Wed. C. Zorn.
Wageningen, W. J. Tibout.
Zaandijk, P. de Boer.
Zierikzee, C. v. Schaick.
Zutphen, J. H. A. Wansleven.
Zwolle, W. Ulderink Jr.
» A. A. v. d. Kolk

Burgerlijke stand.

ARNHEM:

Van 21 tot en met 27 nov.

Ondertrouwd: H. L. Strous, 38 j., en H. E. de Bruin, 25 j. — J. Vos, 24 j. en E. de Vries, 27 j.

Gehuwd: L. D. Luessen met W. A. van der Schoot. — G. Hendriks met E. Willemsen. — D. Beenen met A. M. Meursen. — F. T. Jacobi met D. W. Tielen. — G. van Raaij met E. Ponsé.

Bevallen: G. van Sitteren, geb Huijing, D. — J. E. Heidenreich, geb. Merts, D. — A. F. R. E. von Weiler, geb. van Eck, D. — C. T. Braam, geb. Baud, Z. — G. Wolven, geb. Jansen, Z. — M. Menting, geb. Preusting, Z. — C. J. J. van Orsoij Veeren, geb. van Eck, Z. — J. K. van Heek, geb. Murkens, D. — R. M. C. de Wit, geb. Nagel, Z. — E. de Vos, geb. Daams, Z. — J. Jansen, geb. van den Hoogen, D. — B. Godron, geb. Wilke, D. — E. Ruigrok, geb. Rensink, Z. — T. A. Proosdij, geb. Lohman, D.

Overleden: Doodgeb. D. van W. Bloemendaal en G. Jolink. — B. W. Wentink, 51 j. — J. Hendriks, huisvrouw van R. Brouwer, 59 j. 10 m.

NIJMEGEN:

Van 17 tot en met 25 november.

Gehuwd: W. Logtens en J. Tollenaar of Tölner. — P. D. van Lie en J. Mulder. — J. Ubeda en W. Peperkamp. — D. Hoeboer en G. de Groot.

Bevallen: A. M. Schönberger, geb. Gelhart, D. — J. M. L. Krul van Stompwijk, geb. Walland, D. — M. Broekman, geb. Hendriks, D. — J. Engelsch, geb. Meyer, D. — P. J. W. Duys, geb. van Nas, D. — A. C. Castein, ged. Ströhmsdorffer. doode D. — H. Jansen, geb. Schamp, Z. — A. H. van Rosendael, geb. Bakkers, D. — J. W. Peeters, geb. Bosch, D. — K. M. H. Galesloot, geb. Roodenburg, Z. — G. Pelkman, geb. Peeters, D. — J. E. van Gils, geb. Hendriks, Z. — J. C. S. Rijnders, geb. Swartjes, D. — M. Pierlo, geb. van Kempen, D. — A. Meyer, geb. Lage, D. — J. Puyn, geb. Wils, D.

Overleden: P. Willems, 23 j. — P. Reuskens, 34 j. — H. C. Moser, 3 j. 7 m. — A. C. Leydecker, geb. van der Wedden, 46 j. — A. M. Hulsken, 1 j. — T. Berns, wed. Verbeeth 69 j. — G. Jansen, geb. Kampvegter, 46 j. — G. Hopman, 5 w. — J. de Bruyn, 58 j. — D. Hermsen, 4 j. — E. Rentema, 4 m.

TIEL:

Van 19 tot en met 26 nov.

Gehuwd: A. A. Mulders met G. T. Schille.

Bevallen: C. Nijhoff, D. — C. W. Doesburg, geb. Hoenderop, D. — J. Schoots, geb. Kooimans, D. — D. Rengers, wed. van G. van den Heuvel D.

Overleden: Geene.

WAGENINGEN:

Van 18 tot en met 25 nov.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: G. van Roekel, geb. Jansen, Z. — C. Jansen, geb. Westbroek, D. — G. Versteeg, geb. Withelman, Z.

Overleden: J. Rutgers, 3 j. 4 m. — C. Roest, 5 w. — M. S. Laarhuis, 11 w.

ZALT-BOMMEL:

Van 18 tot en met 25 nov.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: M. van Eekelen, geb. van Zandwijk, D. — J. van Diggelen, geb. Nout, Z. — A. C. de Graaff, geb. Goeds, Z.

Overleden: Doodgeb. D. van A. Pauli. — H. van der Kaaij, wed. van A. van Dijk, 72 j. — Doodgeb. D. van D. Bouman, en G. van Beusekom.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 26 november.

Alhier was de middenprijs ter markt van gisteren: van de 372 verkochte mudden *Tarwe*, per Ned. mud *ƒ*8.48; van de 372 verkochte mudden *Rogge* *ƒ*5.97; van de *Gerst* was de hoogste prijs *ƒ*4.65 en de laagste *ƒ*3.75; van de *Boekweit* de hoogste prijs *ƒ*5.75 en de laagste *ƒ* 5.00; van de *Haver* de hoogste prijs *ƒ*3.40 en de laagste *ƒ*2.00. De prijs van de *Boter* was per Ned. pond *ƒ*0.55 à 0.66.

TIEL, 25 november.

Het weinig aangevoerde van O. en N. Tarwe heeft ruim de vorige prijzen opgebragt; van O. en N. Rogge mede weinig aan en als voren; Garst in een doen; Haver schaarsch en 10 cts. hooger; Boonen in een doen; Boekweit als voren.

O. *Tarwe* van *ƒ*7.30, 8.30 tot 9.00; N. *Tarwe* van *ƒ*5.60, 7.20 tot 8.50 — O. en N. *Rogge* van *ƒ*6.00, 6.30 tot 6.60. — *Garst* van *ƒ*4.00 tot 4.60. — *Haver* van *ƒ* 2.50, 2.75 tot 3.10. — *Boonen* van *ƒ*5.90 tot 6.00. — *Boekweit* van *ƒ*5.00 tot 5.60.

Waterhoogte te Arnhem.

29 Nov. 2 El 8 Palm 8 Duim; gew. 0 D. gev. 5 D.

[illegible] dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 [illegible] voor [illegible] regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem bij G. J. THIEME, Boekdrukker.